UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Discipulus

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

diſcipulis : ab ingenioſis quidem, quia multa diſcunt : à rudibus verò, quia multos labores exhibent.

Diſcipuli ſubiectio in tribus conſiſtere debet : in attentione, beneuolentia, & docilitate; vt ſcilicet ſit docilis ingenio, attentus exercitio, beneuolus animo. Intentus, inquam, ad audiendum, docilis ad intelligendum, beneuolus ad retinendum. Non ſit ſcholaris diſcholus. Dicitur autem diſcholus, quaſi à ſchola diuiſus. Schola enim Græcè, vacatio Latinè : vnde diſcholus, quaſi à vacatione diuiſus. *Boetius de Scholaſtica diſciplina.*

Qui horum ad virtutem viam ſternit : Syllabarum enarratio, & verborum diligentia, & fabularum memoria, verſuum lex ac modificatio? Quid ex his metum demit, cupiditatem eximit, libidinem frenat? *Seneca epiſt.*89.

Muſica monſtrat mihi, qui ſint modi flebiles ; monſtret potius, quomodo inter aduerſa non emittam flebilem vocem. Metiri me Geometres docet latifundia; potius doceat, quomodo metiar, quãtum homini ſatis ſit. Numerare docet me Arithmetica, & auaritiæ commodare digitos; potius doceat, nihil ad rem pertinere computationes. Doces me, quomodo nihil perdam ex finibus meis; ego diſcere volo, quomodo totos hilaris amittam. O egregiam artem! ſcis rotunda metiri, ſi artifex es, metire hominis animum, dic quam puſillus ſit : ſcis, quæ ſit recta linea, quid tibi prodeſt, ſi quid in vita rectum ſit, ignoras? *Idem.*

Hoc ſcire quid proderit? vt ſolicitus ſim, cum Saturnus & Mars ex contrario ſtabunt, aut cum Mercurius veſpertinum faciet occaſum vidente Saturno : potius hoc diſcam, vbicunque ſunt iſta, propitia eſſe, nec poſſe mutari. *idem.*

Quid, quod iſta liberalium artium conſectatio moleſtos, verboſos, intempeſtiuos, ſibi placentes facit, & ideo non diſcentes neceſſaria, quia ſuperuacua didicerunt. *idem.*

Quare ergo liberalibus ſtudiis filios erudimus? Non quia virtutem dare poſſunt, ſed quia animum ad accipiendam virtutem præparant. *idem.*

Innumerabiles quæſtiones ſunt de animo tantum: vnde ſit; qualis ſit, quando eſſe incipiat, quamdiu ſit : an aliunde alio tranſeat, & domicilium mutet ad alias animalium formas; aliaſque coniectus, an non amplius quam ſemel ſeruiat, & emiſſus vagetur in toto : vtrum corpus ſit, an non ſit : quid ſit facturus, cum per nos aliquid facere deſierit ; quomodo libertate ſua vſurus, cum hac effugerit cauea, an obliuiſcatur priorum, & illic noſſe ſe incipiat, an de corpore abductus in ſublime ſeceſſit? Hæc tam multa, tam magna, vt habere poſſint liberum hoſpitium, ſuperuacua ex animo tollenda ſunt. Non dabit ſe in has anguſtias virtus, Laxum ſpacium res magna deſiderat. Expellantur omnia ; totum pectus illi vacet. *idem.*

Non multum nocebit tibi iſta tranſiſſe, quæ nec licet ſcire, nec prodeſt. Quicquid enim non meliores, beatoſque facturum eſt, aut in aperto, aut in proximo natura poſuit. *idem.*

Quatuor millia librorum Didymus Grammaticus ſcripſit. Miſer erat, ſi tam multa legiſſet ſuperuacua. *idem.*

Lectio certa prodeſt, varia delectat. Qui, quo deſtinauit, peruenire vult, vnam ſequatur viam, non per multas vagetur. Non ire iſtud, ſed errare eſt. *Seneca epiſt.*45.

Quid autem eſt ſtultius, quam quia diu non didiceris, non diſcere? Omnis ætatis homines hæc ſchola admittit. Tamdiu diſcendum eſt, quamdiu neſcias : & ſi prouerbio credimus, quamdiu viuas. Etiam ſeni diſcendum eſt. *Seneca epiſt.*77.

Mores primum, mox ſapientiam diſce : quæ ſine moribus malè diſcitur. *idem.*

Debent homines viaticum ſenectutis, literarum eruditione parare diſcendo: ne defecerint inſipienti animo. Literas tanquam baculum infirmo corpori repertas eſſe : eundem finem eſſe diſcendique & viuendi. *idem in prouerbio Philoſophorum.*

Educatio & diſciplina mores facit : Et illud ſapit vnuſquiſque, quod didicit. *Seneca libro de Moribus.*

Præceptores, Pædagogoſque placidos pueris conuenit dari. *idem libro de ira Dei.*

Nihil æquè miror, quam cum omnes cupiant optimè viuere, & ſciant non alia re viui, quam animo. Nec fieri poſſe, quia vt optimè viuas, animus colendus ſit. Tamen homines animum ſuum non colunt. *Lucius Apul. de Deo Socratis.*

¶ SIMILITVDO.

Thriueri. Quemadmodum ſpina, licet per ſe nullum fructum gratum hominibus proferat, in pirum tamen inſerta, fructus dulciſſimos edit : ſic homo agreſtis licet ſit, diſciplina tamen adeo formari poteſt, vt fructus dulciſſimus ſuo tempore proueniat. *in Apoph.*10.

Diſcipulus.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLO[GIA]

Diſcipulus, Græcè μαθητής, dicitur ille, qui [...]
alio percipit imitator. Hebr. *Talmidh*, à verbo *La*[...]
dicit, & in 2. coniugationis voce paſſiua *Lumm*[...]
eſt. Semel reperitur ea vox. nempe 1. Chron. 25. 8. Græ[...]
piſſimè in Nouo Teſt.

¶ SENTENTIAE BIBLICAE.

Si vos manſeritis in ſermone meo, verè diſcipuli me[i]
cognoſcetis veritatem, & veritas liberabit vos. *Ioan.* 8.
Amen, amen dico vobis, non eſt ſeruus maior dom[ino]
Apoſtolus maior eo, qui miſit illum. Si hæc ſcitis, bea[ti]
ritis ea. 13.
Non eſt diſcipulus ſuper magiſtrum, nec ſeruus ſuper
ſuum. Sufficit diſcipulo, vt ſit ſicut magiſter eius, & [...]
minus eius. Si patremfamilias Beelzebub vocauerun[t]
gis domeſticos eius. *Matth.* 10.
In hoc cognoſcent omnes, quia diſcipuli mei eſtis, [...]
habueritis ad inuicem. *Ioan.* 13.
Perfectus autem omnis erit, ſi ſit ſicut magiſter eiu[s]
Si quis venit ad me, & non odit patrem ſuum, & ma[...]
rem, & filios, & fratres, & ſorores, adhuc autem & [...]
non poteſt meus eſſe diſcipulus. 14.
Sic ergo omnis ex vobis, qui non renuntiat omnibu[s]
det, non poteſt meus eſſe diſcipulus. *ibid.*
Mementote ſermonis mei, quem ego dixi vobis: N[...]
maior domino ſuo. Si me perſecuti ſunt, & vos perſe[...]
monem meum ſeruauerunt, & veſtrum ſeruabunt. *Ioa*[...]

¶ POETICAE SENTENTIAE.

Auſon. Eidil. 5.

Diſce libens, tetrici nec præceptoris habenas
Deteſtere nepos, nunquam horrida forma magi[...]
Ille licet triſtis ſenio, nec voce ſerenus
Aſpera contractæ minitetur iurgia frontis.
Nunquam immanis erit, placita aſſuetudine [...]
Qui ſemel imbuerit, rugas nutricis amabit.
Qui refugit matrem, pappos auiaſq; trementes
Anteferunt patribus ſeri noua cura nepotes,
Sic neque Peliden terrebat Achillea Chiron
Theſſalico permixtus equo, nec piniſer Atlas
Amphitryoniadem puerum, ſed blandus vtrum[...]
Mitibus alloquijs teneros mulcebat alumnos.
Tu quoque ne metuas, quamuis ſchola verbere[...]
Increpet, & truculenta ſenex gerat ora magiſt[...]
Degeneres animos timor arguit: at tibi conſ[...]
Intrepidus, nec te clamor, plagæq; ſonantes.
Nec matutinis agitet formido ſub horis,
Quod ſceptrum vibrat ferula, quod multa ſup[...]
Virgea, quod mollis ſcuticam prætexit aluta,
Quod feruent trepido ſubſellia veſtra tumult[...]
Pompa loci, & fanis fugiatur ſcena timoris.

Ouid. 1. Art.

Phillyrides puerum citharæ præfecit Achillem,
Atque animos molli contudit arte feros.
Qui toties ſocios, toties exterruit hoſtes,
Creditur annoſum pertimuiſſe ſenem.
Quas Hector ſenſurus erat, poſcente magiſtro
Verberibus iuſſas præbuit ille manus.

¶ PHILOSOPHICÆ SENTENTI[AE]

De inſigni diſcipulo. DIAL. LXXXI.

Franciſci Petrarchæ.

GAV.

Inſignem diſcipulum pene filio chariorem caſus ob[...]
portunum negotium puerilis ingenii non æquis gr[...]
coaptare, & in vnum ſemper infantem defixos oculos [...]
habere, ad illius tolerantiam intellectum tuum vocem[...]
tere. Quod ſi diſcipuli plures ſunt, cumulatior fit [...]
rum, verti continue huc, illuc, vtque ait Satyricus:
Tot puerorum obſeruare manus, oculoſq; in fine t[...]
G. Vnus, isq; clariſſimus eſt mihi diſcipulus. R. Pro [...]
claro multis obſcuris iudiciis te obijcis: quid ille de[...]
caput redundabit. En doctrinam, inquiet, En facund[...]
res, In hoc magiſtrum inſpice. Nulla quam ingenioru[m]
gies. G. Diſcipulum ſum nactus illuſtrem. R. Age ergo [...]
eſt gloriæ profectus ingenio illius, defectus culpæ tu[...]
(vt Plutarchus Philoſophus ad Traianum principe[m] [...]
bit) Sermo publicus delicta diſcipulorum refunde[...]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

retes, quod multi (vt legimus) paſſi ſunt. Inter quos Quintilianus & Seneca, & ipſe Philoſophorum pater Socrates. G. Præclari diſcipuli ſunt mihi. R. Melius ſi modeſti, quanquam vera claritas ſine virtutis radio nulla eſt. G. Magni diſcipuli curam gero. R. Triformi congrederis Chimæræ, hinc vt puero proſis, hinc vt parentibus placeas, illinc autem, vt Reipublicæ rationem reddas, quam de te omnibus exiget, rudemque illum tibi creditum eruditum repetet. G. Pueri nobilis mihi cura commiſſa eſt. R. Suſpecta eſt ætas, & ſuſpecta nobilitas, illa ſpondet immemorem, hæc ſuperbum. G. Puer verecundus me veretur. R. Quid dices, dum te deſpicit adoleſcés, quem eſſe vix nouerit? nota fides pueri, nota conſtantia eſt. G. Puer dulcis me amat. R. Inexpleto parieti imaginem impreſſiſti, creſcente delebitur. Firmus amor ſolidam poſcit ætatẽ. G. Clarus ille docendus in ſortem venit. R. Inquieta ſors euentus ambigui, quædam ingenia nullo ſtudio eriguntur. Eſt, vbi pater impenſam, præceptor operam, puer tempus amittit; docilem doce, indocilem ne fatiges, neue illum teque ſimul fruſtra atteras, ægre vinces naturam. G. Diſcipulus tener, nec indocilis obtigit. R. Etſi nobilitas, atque in fluxu ſtruis, age tamen fideliter commiſſa: ſi plena ætas acceſſerit, poterit meminiſſe, alioqui ſua erit oblivio. Bonum magnum ſatis ipſa ſibi virtus eſt præmium. Conſcientia bonorum operum nihil eſt dulcius, non te retrahat ab honeſto ſpes præmiorum, quia nullum etiam in hac vita recte factum ... cuius (vt ſapientibus placet) fructus vberrimus eſt ſeipſum ... ſilentio meminiſſe. G. Inueni diſcipulum magnæ ſpei. R. Magnæ ſolicitudinis, & profecto ſi bonus fiat, filium tibi cor ... peperit, ſin malus, hoſtem, qui te, dum timuiſſe re... G. Diſcipuli claritas ingens eſt, qua illuſtrari ſpe... R. Moderata claritas oculos delectat, immoderata perſtringit. ... niſi tu luceas, illuſtrabit, & ſi detegat, verum lu... eſt. G. Magnus eſt mihi diſcipulus. R. Non maior puto, ... præceptorum alios protexit, alios oppreſſit diſcipu... his portus fuit, his ſcopulus.

De diſcipulo indocili ac ſuperbo. DIAL. XLI.

Franciſci Petrarchæ.

DOL.

Diſcipulum habeo indocilem. R. Perdis operam, littus aras, ſe... natura non vincitur. D. Diſcipulum indocilem ſors ... R. Terræ aridæ colonus, ſolue boues, quid te torques? Illi ... cum tot ſint labores neceſſarii, ineuitabiles, ſuperuacuus ... ſtultitia eſt. D. Diſcipulum habeo literarum indocilem. R. Si docilis eſt virtutum, illic inſta, melioribus illum artibus ... Quod ſi neutrum capit, vacuum ſine, neue quid in per... ſeris, quod neque ibi ſubſideat, reque iugi tædio ex... habeo etiam. Omnes qui ſunt, quique erunt, aut fuerunt ... aut doctrinis clari, non poſſe vnum ingenium ac... aliquæ intus in animo ſcintillæ ſint, quæ præceptoris ... & adiutæ generoſum diſciplinæ fomitem arripi... algidum in cinerem nequicquam flabis. D. Intractabilem diſcipulum ac ſuperbum habeo. R. Superbia hoſtis ingenii ... ſubeſſe dedignatur, & diſcere negligit diſcipulus inſo... manum ferulæ ſubijciet, doctrinæ animum, reprehenſio... collum iugo. D. Habeo proſperitate tumidum diſci... Sicut tumor oculorum viſui, ita tumor animi ingenio no... aditus fiat, comprimenda eſt omnis elatio. Scis, vt ... Macedo, cum aliquando Mathematicis animum appli... Geometrica ſibi quædam obſcuriuſcula traderentur, diffi... offenſus præceptori imperat, vt id ipſum clarius tradat, & ... ſpondeat. Hæc, inquit, æquè omnibus difficilia ſunt, vt ... illi ſpem regii faſtus excuteret, ſic eſt enim hercle. ... fortunæ partes in ingenii rebus, quiſquis doctus ac ſa... obliuiſcatur interim ſe potentem. D. Diſciplum ... habeo. R. Contra ventum aduerſo flumine na... carbaſa, terram pete. D. Contumacem habeo diſci... que. R. Non arenam tantum fodis, ſed ſerpen... Aconitum excolis, hoſtem doces. D. Duræ diſcipulum ... R. Surdo canis, ſed ſic eſt, hos clamor, hos ſilentium ... Potentiſſima ſemper in rebus omnibus conſuetudo eſt. ... tacitus, clamoſus venator, at clamoſior aliquando ... quam ſyluæ. D. Duricordem diſcipulum nactus ſum. ... vrſi caput mollias, quam hominis, quid vis autem? ... lupum & vulpeculam literas didiciſſe. Nam elephan... non anilis fabula eſt, ſed naturalis hiſtoria. Et hic tuus ... ſtudio naturam leniet. Apud me autem vna ferè paſtoris ... vita eſt. Mirum niſi vterque tandem à conuictu mo... ille beluas regit, hic pueros.

§ APOPHTHEGMATA.

...ſthenes. Quum adoleſcens quidam Ponticus genere, ſe in numerum diſcipulorum illius recipi cuperet, patri quærenti, quibus rebus eſſet opus? Libro (inquit) nouo, ſtylo nouo, nouaque tabella. Significans, animum à vitiis vacuum, ſtudium vigil, & memoriam fidelem. Solent autem adoleſcentes voluptatibus ac deliciis occupatam mentem ad præceptorem adferre, quæ res ferè in cauſa eſt, vt minus proficiant. At philoſophia totum animum ſibi poſtulat. *Laert. lib. 6. c. 1.*

Ariſtoteles Stagirita interrogatus, quo pacto fieret, vt diſcipuli quamplurimum proficerent: Si, inquit, præcedentes gnauiter inſequantur, ſequentes non morentur. *Laert. lib. 5. cap. 1. Bruſon. lib. 2. cap. 23.*

Xenocrates, Dionyſius, quum Platoni diceret, aliquis auferet tibi caput: Xenocrates, qui tum præceptori aderat: Non prius, inquit, quam hoc, ſuum oſtendens. *Laertius libro quarto, capite 2.*

Alexander, cum interrogaretur, Vtrum magis deſideraret patrem Philippum, an Ariſtotelem præceptorem? Magiſtrum, inquit. Ille enim, vt eſſem, hic autem, vt præclare inſtitutus eſſem, author fuit. *Anton. in Meliſſ. part. 2. ſermone 11. & Max. ſermone vigeſimo tertio.*

Stratonicus in ludo ſuo quum haberet pictas Muſas nouem, Apollinem vnum, diſcipulos autem tantum haberet duos, rogatus à quodam, Quot haberet diſcipulos? Cum diis, inquit, duodecim. *Eraſmus libro 6. apophthegmat. ex Athenæo, & Bruſonius libro 5. cap. 12.*

Bion. Arrogantiam dicebat eſſe profectus obſtaculum. Indocilis enim eſt, qui mauult doctus videri, quam eſſe. *Laertius libro 4. capite 4.*

Idem, Cuidam obijcienti, quod adoleſcentem quendam ad ſe non pellexiſſet: Tenellus, inquit Bion, caſeus non attrahitur hamo. Significans, pueros delicatos non eſſe ſtudiis accommodos. *Laert. lib. 4. c. 7.*

Zeno, quum quendam ex diſcipulis inflatum turgidumque eſſe noſſet, ſed deſidem ac ignauum, percutiens dicebat: Non ſi magnus fueris, bonus & eruditus eris: ſed ſi bonus & eruditus, tum demum reuera magnus eris. *Bruſonius libro vigeſimo primo, capite vigeſimo tertio.*

Diogenes adoleſcenti cuidam, qui apud illum volebat philoſophari, pernam dedit deferendam, ac ſequi iuſſit. At ille diſciplinæ impatiens, abiecta, quam ferebat, perna, abſceſſit. Sed poſt aliquantulum temporis occurrens illi Diogenes: Tuam & meam, inquit, amicitiam perna diſſoluit. Senſit autem obiter philoſophus clariſſimus, eum nequaquam bonum fore diſcipulum, qui præceptoris moribus ſe non accommodaret, ac in licitis & honeſtis ſuum denegaret præceptori officium. *Bruſonius libro ſecundo, capite vigeſimo tertio.*

Theodorus dicere ſolebat, Protagoram, præceptorem omnium fidiſſimum, dextra manu porrigere auditoribus ſuis ſcientiam, illos verò ſiniſtra accipere. *Bruſ. lib. 6. c. 2.*

Iſocrates, Ephorum Cumanum, qui ſcholam ipſius reliquit nullo profectu, atque ob id à patre Demophilo denuo miſſus eſt, vt ab integro data mercede diſcipulum ageret, διφρὸν appellabat. Diphros enim Græcis dicitur currus, quod duos ferat, pugnantem & aurigam. Iſocrates autem ex vocis etymologia captauit iocum in ſtupidum diſcipulum, qui bis attulerit mercedem: δίφρος enim dici videtur ἀπὸ τοῦ φέρειν, id eſt, à bis ferendo. *Eraſ. lib. 8. apoph.*

Idem, Cum diuerſis morib⁹ & ingeniis haberet diſcipulos, Ephorum ſcilicet, & Theopompum: ſe calcaribus in Ephoro, contra autem in Theopompo frenis vti ſolere dicebat. *Cicero ad Atticum & de claris Oratoribus. Quintilianus etiam libro 10. c. 1. Bruſon. libr. 2. cap 32.*

Anonymus, Philoſophus quidam quum duos haberet diſcipulos: alterum quidem laborioſum, ſed hebetis ingenii: alterum ingenioſum, ſed ignauum: Ambo, dicebat, pereatis: quoniam tu cum velis, non potes: tu verò cum poſſis, non vis. *Antonius in Meliſſa, part 1. ſerm. 5. & Maximus ſerm. 7.*

Stratonicus, Quum doceret Macedonem quendam, nec ille quicquam proficeret, exaſperatus in diſcipulum: In Macedoniam, inquit: pro eo, quod alii dicunt, εἰς μακαρίαν, ſi cui precantur exitium. Obiter notauit & Macedonicæ gentis barbariem.

§ SIMILITVDINES.

D. Baſilij, Neq; ad diſcendum verecundum eſſe oportet, nec ad docendum malignum, quod ab alio tute didiceris, nequaquam clam habendum: cuiuſmodi facere mulieres improbæ ſolent, quæ ex aliis ipſæ quæſitos liberos viris ſuis tollendis ſubijciunt, patrem ementientes: authorem verò ipſum procedere grata commemoratione decet, veramque ipſius ſententiæ parentem. *Ad Greg. Theologum.*

Plutarchi, Quemadmodum ignaui, cibique auidi canes domi ferarum pelles mordent, ac villos vellunt, feras ipſas in venatu non attingunt: ſic quidam præpoſtere ſtudioſi de nugis agunt, caput diſciplinæ non attingunt. *in Moralib.*

Vt auis quicquid pabuli nacta eſt in pullos transfert, protinus

ipſa

ipſi nihilo melius eſt: ita quidam ideo diſcunt, vt ſtatim doceant: ipſi nihilo meliores euadunt. *in Moral.*

Veluti ſi quis ignem petat à vicino, deinde illic luculento reperto foco deſiderat, manetque: ita quidam ſemper aſſident præceptori, nec accendunt ingenium ſuum, vt domi ſuo fruantur igni. *in Moralibus.*

Non vt vaſa, itidem ingenia deſiderant repletionem: ſed ſatis eſt accenſio, velut incitamentum in materia, quo vis inueniendi, & cupiditas veritatis incitetur. *in Moral.*

Roterodami. Vt nonnullæ mulieres ex viris quibuſdam non concipiunt, aliis fœcundæ adiunctæ fiunt: ita ſunt, qui apud quoſdam præceptores indociles, aliis traditi doctoribus proficiunt: quod ſint vt corporum, ita & ingeniorum cogitationes ac diſſidia. *in ſimil.*

Non vt ex ſapientiſſimis parentibus ſtultiſſimi plerunq; naſcuntur filii: ita à doctis præceptoribus indocti diſcipuli; à probis educatoribus alumni improbi. Nam illic eſt corporum propagatio, hic animorum. *in ſimil.*

Thriueri. Bonus dux mauult multos milites, quam multa caſtra: & melius eſt habere paucos diſcipulos, quam multos auditores. *in apoph.* 105.

Diſcordia.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

DISCORDIA, Græcè διαφωνία, ας, ἡ, & διάφωνος, ου, ὁ, diſcors dicitur. Eſt autem diſcordia ira acerbior, intimo odio & corde concepta, *ſecundum Ciceronem libr. 4. Tuſculanar. quæſtionum.* Hebr. *Madhon*, à *Don*, contendit verbis, diſceptauit, vt fit inter diſcordes.

Diſcordia eſt quædam voluntatum diſgregatio, qua voluntas vnius fertur in vnum: & voluntas alterius fertur in aliud.

Diſcordia eſt aliquorum diuerſio, quos prius amoris vinculum colligauit. *ſecundum Iſidorum.*

Diſcordia importat diſgregationem quendam voluntatum in diuerſa. *B. Thom. ſecund. Secund. q. 37. art. 1.*

Diſcors eſt is, qui corde & animo diſſidet. à quo diſcordia.

¶ BIBLICI LOCI.

Diſcordia vitanda, *Prou.* 6.19. & 15.18. & 16.28. & 17.11. & 18.6. & 20.30. *Matth.* 12.24. *Luc.* 11.17. 1. *Corinth.* 14.33. 2. *Corinth.* 12.20. *Gal.* 5. & 15.20. 2. *Tim.* 2.23.

Diſcordiæ & contentiones Euangelii occaſione excitandæ prædicuntur: *Matth.* 10.35. *Marc.* 13.12.49.51.

¶ SENTENTIAE BIBLICAE.

Sex ſunt, quæ odit Deus: & ſeptimum deteſtatur anima eius. Primò, oculos ſublimes. Secundò, linguam mendacem. Tertiò, manus effundentes innoxium ſanguinem. Quartò, cor machinans cogitationes peſſimas. Quintò, pedes veloces ad currendum in malum. Sextò, proferentem mendacia falſum teſtem. Septimò, qui ſeminat inter fratres diſcordias. *Prou.* 6.

Odium ſuſcitat rixas, & vniuerſa delicta operit charitas. *Prouerb. cap.* 10.

Abſcondunt odium labia mendacia: qui profert contumeliam inſipiens eſt. *ibid.*

Abominatio eſt Domino labia mendacia: qui autem fideliter agunt, placent Deo. 12.

Vir iracundus prouocat rixas: qui patiens eſt mitigat ſuſcitatas. *ibid.*

Homo peruerſus ſuſcitat lites, & verboſus ſeparat principes. 16.

Semper iurgia quærit malus, Angelus autem crudelis mittetur contra eum. 17.

Labia ſtulti immiſcent ſe rixis, & os eius iurgia prouocat. 18.

Qui prouocat iras, producit diſcordias. 30.

Noli eſſe ſicut leo in domo tua, euertens domeſticos tuos, & opprimens ſubiectos tibi. *Eccleſ.* 4.

Non litiges cum homine potente, ne forte incidas in manus illius. 8.

Væ mihi mater mea: quare genuiſti me virum rixæ, virum diſcordiæ in vniuerſa terra: non fœneraui, nec fœnerauit mihi quiſquam: omnes maledicunt mihi. *Ierem.* 15.

Omne regnum diuiſum contra ſe deſolabitur, & omnis ciuitas vel domus diuiſa contra ſe non ſtabit. *Matth.* 12. & *Luc.* 11.

Neceſſe eſt, vt veniant ſcandala, veruntamen væ homini illi, per quem ſcandalum venit. *Matth.* 18.

Non enim eſt diſſenſionis Deus, ſed pacis. 1. *Cor.* 14.

Stultas & ſine diſciplina quæſtiones deuita, ſciens, quia generant lites. 2. *Tim.* 2.

Si inuicem mordetis, & comedetis, videte, ne ab inuicem conſumamini. *Galat.* 5.

¶ SENTENTIÆ PATRVM.

Diſſenſiones nunquam debent amari: ſed aliquando [...] à charitate naſcuntur, aut charitatem probant. Quis enim [...] uenitur, qui velit reprehendi. Et vbi eſt ille ſapiens, de quo [...] eſt. Corripe ſapientem, & amabit te? Nunquid tamen [...] bemus reprehendere & corripere fratrem, ne ſecurus [...] mortem. *Aug. epiſt. c.* 57.

Nihil minus ſemper optaui, quàm inter eos: qui [...] dixerunt, multumque ſermocinati ſunt, oriri aliquid [...] quaſi conflictus exurgat. *Cont. Acad.*

In diſcordia nemo benedicit Dominum. *idem dicit in Pſal.* [...]

Concordare cum aduerſario tuo: neſcio quando [...] cum via finita fuerit, iudex reſtat & miniſter & carcer. [...] ueris aduerſario tuo bonam voluntatem, & cum eo con[...] iudice inuenies patrem, pro miniſtro ſæuo angelum [...] ſinu Abrahæ, pro carcere Paradiſum. *Auguſtinus de verbis* [...] *cap.* 1.

Infelix populus Dei non poteſt in bono tantam habere [...] diam, quantam mali habent in malo. *Hier. in Pſalm.* [...] *cogitauero vnanimiter.*

Laudent nomen eius in choro. Quiſquis corpus affligit [...] cordiam deſerit, Deum quidem laudat in tympano, ſed non [...] in choro. Vbi diſſenſio eſt, ibi inuidia eſt: ibi chorus non [...] *ſuper epiſt. ad Rom.*

Qui modeſte alloquitur proximum, gratum accipere [...] & quaſi de vberibus, in quibus lac quærebat, butyrum [...] Sed qui incepto verbo, rixam & diſcordiam ex fraterno [...] uocat, quaſi neceſſaria vltra modum emungens ſangui[...] *Hier. ſuper illud Prouerb.* 30. *Qui vehementer emungit,* [...] *guinem.*

Melius eſt emigrare cum gratia, quam cohabitare cum [...] dia. Melius eſt ſine lite abire, quam cum iurgio reſidere. [...] *de Patriarch.*

Nulla ſpatia poſſunt eſſe ſatis diſcordibus: quietis, & [...] iam iniuſta abundant: diſſonis moribus etiam ſpatio[...] *idem.*

Contentio eſt impugnatio veritatis cum confidentia [...] *idem.*

Diſcordes tam diu nullum boni operis ſacrificium [...] Deo, quamdiu à proximorum charitate diſcordant. Si Ca[...] habuiſſet in pectore, non irruiſſet in fratrem: ſi Abſalon [...] cem tenuiſſet, non irruiſſet in patrem: ſi animum [...] conſcientiæ tranquillitas, non confugiſſet ad laqueum [...] *Paſt. c. 23. part.* 3.

Peruerſæ mentes, ſi ſemel ad ſtudium contrarieta[...] ſiue prauum, ſiue rectum quid à contradicentibus audi[...] ſus hoc reſponſionibus impugnat: quia cum perſona [...] rietatem diſplicet, nec recta quæ protulerit, placent. [...] norum corda; quibus in odium non venit perſona, [...] peruerſa dijudicant, vt recta, quæ dicuntur, aſſumant: [...] prolata reſpuunt, vt tamen approbent, quæ ex veritate [...] *idem Moral lib.* 9.

Sicut noxium eſſe ſolet, ſi vnitas deſit bonis: ita pe[...] ſi ſit in malis. Peruerſos quippe vnitas corroborat, dum [...] & tanto magis incorrigibiles, quanto vnanimes fac[...] *lib.* 33.

Si Dei vocantur filii, qui pacem faciunt: procul dubio [...] ſunt filii, qui pacem confundunt. Sicut nihil eſt pre[...] tute dilectionis, ita nihil eſt deſiderabilius diabolo [...] ritatis. Quiſquis ergo ſeminando iurgia, dilectionem [...] perimit, hoſti Dei familiarius ſeruit. *Greg. in Paſtor.*

Diſcordia eſt aliquorum diuerſio, quos prius amor[...] colligauit. Concordia eſt conuenientium in rectitud[...] indirupta quædam, & vnita complexio. Seditioſus [...] ſionem animarum facit, & diſcordias gignit. *Iſidor. lib.* [...] *rum.*

Concordia malorum contraria eſt bonorum: & [...] eſt, vt boni pacem habeant ad inuicem, ita optand[...] ſint diſcordes. Impeditur enim iter bonorum, ſi vni[...] tur malorum. *Iſidor. de ſummo bono, lib.* 3.

Si contriſtaueris in aliquo fratrem tuum, ſatisfac [...] ueris in eum, age pœnitentiam coram illo. Si offende[...] re propitiare cum pace, perge velociter ad reconcili[...] mi tui: offenſioni tuæ cito veniam poſtula, non [...] conciliatus fueris fratri. *idem Soliloquiorum libro* [...] *vigeſimo ſecundo.*

Decet regalis apicis curam, generalitatis cuſtodire [...] quæ ad laudem regnantis trahitur; ſi ab hominibus [...] Quid enim eſt, quod principem melius prædicet, qua[...] populus, concors Senatus, & tota Reſpublica morum [...] ſtita. *Caſsiod. epiſt.* 22.

Cogi debet, vt ſit quietus; qui ſuo vitio [...] *idem lib. 1. epiſt.* 1.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN